

Ncab

Rydén, Göran.

Det stora Jernsystemet. Arbete och hushållning i 1700-talets Dannemora bergslag. Appell Förlag. 486 s. Ill. Litt. Reg. Inbunden.

Publiceras i BTJ-häftet nr 15, 2025.

Lektor Katarina Tavakol

Recension

Mycket har skrivits om de svenska järnbruken och deras betydelse för 1800- och 1900-talens tunga industrier. Oftast rör det sig då om ren företagshistoria. Göran Rydén, professor i ekonomisk historia, tar sig dock an ämnet från ett nytt perspektiv, det mikrohistoriska och ämnesöverskridande. Rydén gör en detaljerad närläsning av arkivmaterial från Leufsta bruk under perioden 1720–1778. En annan källa är resedagböcker, främst Uppsalastudenten Christer Berchs studier av Leufsta, men även hans resor i Holland och England för att studera dessa länders industrier och ekonomiska system. Resultatet av Rydéns gedigna arbete är en fantastisk och unik bok. Rydén driver inga teser, utan visar på fakta och diskuterar kring dessa utifrån olika perspektiv. Detaljerat gestaltas hur det vardagliga livet såg ut för arbetarna på bruken. 13–20 000 ton järn producerades årligen. 30 000 slädar fraktade produkterna. Men allt detta var bara en mikrodal i den globala världsekonomin där London utgjorde centrum för den framväxande kapitalismen och för importen av svenskt järn. Det stora Jernsystemet är vackert illustrerad och typsatt, vilket ytterligare ökar läsarens känsla av att man bildar sig under läsningens gång. Den medvetna estetikerna skapar också ett band till det arkivmaterial som presenteras i form av handskrivna kassaböcker, brev, teckningar och ritningar.

Helhetsbetyg: 5.

Vi förbehåller oss rätten att vid behov korrigera recensionstexten.

Skalan för helhetsbetygen är femgradig enligt följande:

5 – Briljant

4 – Mycket bra

3 – Bra

2 – Ordinär

1 – Undermålig

Vid citat ska lektörens namn samt BTJ-häftet anges. Citatet får inte omfatta hela recensionen och inte heller ge en missvisande bild av recensionen. Vid tveksamheter beträffande rätten att citera kontakta vänligen BTJ.

Vänliga hälsningar

BTJ